

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citirea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Liliana Pasat, împotriva sentinței Judecătoriei Bălți din 18 aprilie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 31 mai 2017, în privința inculpatului

***Balahtari Daniel XXXX**, născut la
XX XXXXX XXXX, originar și locuitor al s. XXXXX,
r-nul XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente
penale.*

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>14.09.2016 – 18.04.2017,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>19.09.2017 – 31.05.2017,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>07.08.2017 – 11.10.2017.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 18 aprilie 2017, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, procesul penal în privința lui Balahtari Daniel pe art. 287 alin. (1) Cod penal a fost încetat, în temeiul art. 2 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

2. Instanța de fond a constatat că la 27 iunie 2016, aproximativ ora 09:10, inculpatul Balahtari Daniel, aflându-se pe str. Suceava, mun. Bălți, ce se atribuie unui loc public, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, în văzul a mai multor persoane și-a dat pantalonii în jos, dezgolindu-și organele genitale după ce de unul singur își satisfăcea pofta sa sexuală, astfel, prin acțiunile sale intenționate a încălcat regulile sociale și morale de conviețuire, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-un cinism deosebit, prin care a încălcat într-un mod grosolan și demonstrativ ordinea publică.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vina, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, că aceste probe dovedesc integral vinovăția lui și i-a încadrat acțiunile în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, ca huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.

Totodată, inculpatul nu urmează a fi pedepsit în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, datorită faptului adoptării Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, ținând cont că infracțiunea fiind comisă până la adoptarea legii indicate, iar inculpatul întrunește criteriile stabilite la art. 1, 2, 3 din respectiva lege, adică manifestă căința activă în cadrul procesului penal, contribuind la descoperirea infracțiunii de bună voie, că lipsește prejudiciu și cazul nu cade sub incidența art. 10 a legii menționate, astfel urmând de a înceta procesul penal în privința lui pe art. 287 alin. (1) Cod penal, deoarece a intervenit amnistia.

3. Procurorul în Procuratura mun. Bălți, Sergiu Marcauțan, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasate de la inculpat în beneficiul statutului cheltuielile judiciare în sumă de 994 lei.

Apelantul a indicat că, potrivit materialelor cauzei penale s-au constatat cheltuieli de judecată la efectuarea expertizei psihiatrico-legală nr. 368 a-2016 în sumă de 994 lei.

Conform art. 227-229 Cod de procedură penală, cheltuielile de judecată cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală, iar plata acestora sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Astfel, legea permite ca cheltuielile judiciare să fie suportate de condamnați, însă instanța de judecată nu s-a expus asupra acestora, deși conform art. 385 alin. (1) pct. 14), 397 Cod de procedură penală, era obligată ca în dispozitivul sentinței de încetare, pe lângă chestiunile enumerate în art. 395, 396 CPP, să se expună și referitor la repartizarea cheltuielilor judiciare, în cazul dat a sumei de 994 lei - costul expertizei, articolele menționate fiind încălcate de către instanța de judecată.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 31 mai 2017, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a reținut că potrivit art. 227 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare cuprind sumele plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali.

Norma procesuală sus citată stabilește cercul de persoane care au dreptul la compensarea cheltuielilor de judecată din care fac parte experții și specialiștii, însă nu s-a stabilit careva cheltuieli suportate de o astfel de categorie de persoane cum ar fi expertul sau specialistul în cadrul acestei cauze penale. Astfel, nu este aplicabilă norma procesuală invocată în apel în scopul încasării cheltuielilor suportate pentru efectuarea acțiunilor procesuale pe caz.

Instanța de fond corect nu a încasat de la inculpat, în beneficiul statului a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei psihiatrico-legală.

Respectiva concluzie se întemeiază pe dispozițiile art. 143 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, potrivit cărora expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale. Dispoziție alin. (2) aceleiași norme stipulează, că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Ținând cont că expertiza psihiatrico-legală a fost ordonată pe către organul de urmărire penală în vederea constatării pentru constatarea existenței sau nu a unei boli psihiatrice, acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, pusă în sarcina părții acuzării, este întemeiată soluția judiciară cu privire la neîncasarea cheltuielilor pentru efectuarea ei, or, art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală, prevede că părțile, din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept să înainteze cerere despre efectuarea expertizei pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor, precum și dispozițiile legii nominalizate mai sus ce se referă la efectuarea expertizei la cererea părților și pe cont propriu, sunt inaplicabile cazului dat, referindu-se la alte împrejurări, decât cele reținute la caz.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Liliana Pasat, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasate de la inculpat în beneficiul statutului cheltuielile judiciare în sumă de 994 lei.

Recurentul a reținut că suma de 994 lei a fost suportată de către stat pentru efectuarea expertizei psihiatrico-legală nr. 368-2016 în privința inculpatului, probe necesare pentru dovedirea vinovăției lui.

Totodată, conform art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile, suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

Alin. (2) pct. 1) al aceluiași articol, prevede că cheltuielile judiciare cuprind sumele plătite sau care urmează a fi plătite inclusiv experților.

În alin. (2) pct. 5) al aceluiași articol este prevăzut că cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Art. 227 alin. (3) Cod de procedură penală, indică că cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat, dacă legea nu prevede altă modalitate.

Astfel, conform art. 228 alin. (3) Cod de procedură penală, expertului și specialistului li se recuperează, de asemenea, costul materialelor care le aparțin și care au fost utilizate pentru executarea însărcinării respective.

Potrivit art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

Instanțele de judecată nu au clarificat obiectiv necesitatea încasării cheltuielilor de judecată, adoptând o decizie neargumentată în această latură.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul de pe rol, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluția încasării cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 3) alin. (2) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea stării psihice a inculpatului, iar plata acestor expertize judiciare se face din contul mijloacelor bugetului de stat, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizei medico-legale urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat.

Deci, legea procesual-penală, cât și jurisprudența națională, prevede clar și expres că plata pentru expertizele judiciare privind constatarea stării psihice a inculpatului, se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Este și de remarcat, că recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare (pct. 5. din decizie).

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform

materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursurile ordinare la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în respectivul recurs au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4., 5., din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar declarat este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Liliana Pasat, împotriva sentinței Judecătoreiei Bălți din 18 aprilie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 31 mai 2017, în privința inculpatului Balahtari Daniel XXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 01 noiembrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco